

El Dr. Josep M.ⁿ Terricabras i Comella

Al Cel el poguem trobar i mentres som encara aquí a la terra, Déu faci que sapiguem recordar les seves virtuts i imitar el seu exemple!!!

I

O quàntes coses bones es podrien escriure d'aquest gran Metge, d'aquest home de criteri tant assenyat i tant pràctic, d'aquest ciutadà tant atent i tant estimat, d'aquest cristià tan sencer i tan constant!!!

De des que en les aules del Col·legi Privat en el nostre Seminari el recordem el nen sobre tots distingit, i entenimentat i el sentiem com s'explicava tan clar i deia les lliçons sempre

tot sense cap errada, fins que l'hem vist en el llit del dolor com moria santament amb una edificació la més consoladora i exemplar, no'ns han faltat ocasions nombroses d'examinar ben d'aprop les seves dites i els seus fets i l'hem reconegut constantment el mateix sempre, el noi model, el jove sensat, l'home racional, seriós, atent i moderat, útil, ordenat i senyor de si mateix; el talent ben aplicat, eminentment pràctic en tot a lo que es dedicava, l'home analitzador, convençut i lògic a casa i pel carrer, a l'iglésia no menys que en les honestes tertúlies, que amb la seva escaienta mitja rialla i amb les anècdotes sàbies que sempre li acudien oportunes amenitzava i rublia de bons profits, una estoneta, ben midada, cada dia.

Una qualitat virtuosa ens ha vagat d'apreciar i assaborir en el Dr. Terricabras que molts no li hauran sapigut conèixer, fixats tant solament en el seu posat i continent exterior, mirat de lluny, que infonia respecte.

Es la sensibilitat, la delicada i noble bonesa del seu cor. Alguns li tenien equivocadament per un home tot mentalitat i prou: és que no el coneixien tal com era.

Era, sí, una mentalitat extraordinària, que, mantenint-lo superior, el posava sempre en el just medi entre les apreciacions extremes i que li feia tenir una traça excepcional en buscar i procurar conciliacions racionals i caritatives;

que, d'haver viscut en un altre camp d'acció més extens que el de la seva estimada ciutat i Comarca de Vich, li hauria guanyat indubtablement un renom i una fama que se n'escriuria llargament.

Però demés d'això era tot un cor, un cor molt gran, molt noble, molt sencer, molt afectuós i molt amic, incapaç de fer mai un frau a l'amor que se li tenia. Fins per a la professió de metge ho deia ell mateix mantes vegades la violència que s'havia de fer per a guardar la serenitat i no deixar-se impresionar excessivament per la desgràcia, pel dolor, per tal que lo que el cor li deia no contradís i contrarrestés lo que la intel·ligència tan capacitada li dictava i li exigia. Una falla de correspondència la sofria i la dissimulava, però era per ell un fibló que li feria al mig del cor; una atenció que se li tingués, un acte de confiança que algú li demostrava—i per cert que se la mereixia tota—la estimava tan noblement, que no la podia oblidar mai. *«La atenció d'aquesta bona gent, deia d'unies famílies senzilles que tenia aconductades ja com metge el seu pare, em tenen guanyat el cor i farà que, quan ja no pugui visitar a ningú ni mig a rossegons, no em voldré mai despendre d'aquesta gent tan bona i tan atenta.»*

Les delicadeses de sentiment i les nobles atencions de bona correspondència del Dr. Terricabras per a la seva família distingidíssima, que honorava i respectava tant reverentment al difunt com carinyosament l'estimava, seran una relíquies preuadíssima que servaran perennement de l'Espòs model i del Pare exemplar; i relíquies inestimable serà també el seu record per als socis de la Cambra, per als nombrosos amics

que tenia i per a tots nosaltres, els congregants marians, que mai correspondrem prou dignament als favors que d'ell té rebuts la Congregació i a la dignació admirable amb que tan distingida personalitat sabia abaixar-se fins al nivell del més senzill dels joves, conversar afablement amb tots i per a cada un en particular pendre's gran interès, tan bon punt comprenia que's tractava d'un congregant.

II

Però un dels caires més consoladors, i, per a nosaltres, més digne d'ésser recordat en aquestes planes, és sens dubte, la seva devoció, i estariem per dir, la seva passió mariana predominant. Més d'una vegada he pensat que, potser la delicadesa de sentiments que avalorava tant el tracte usual del Dr. Terricabras, com escrivem ara totjust, n'hi devia provenir d'aquesta cordialitat mariana; car convenen els Mestres d'esperit en que un dels efectes de la devoció sencera a la Mare de Déu ho és produir una mena així de tracte familiar, atent, confiat, germanívol i atractiu amb tothom.

I era el Dr. Terricabras un home que la sentia intensament la devoció a la Verge Santíssima.

La havia beguda amb la llet maternal i la havia practicada tota la vida.

Els seus pares, tant l'honorable Dr. Andreu que va morir essent molt jove, net el nostre congregant, com la seva santa mare, D.ª Miquela, que passava a millor vida quan el noi Josep M.^a estava per acabar la carrera, la hi havien inculcada eficaçment amb la paraula i amb els exemples diàriament posats davant aquells ulls tan observadors. La

mare molt en particular que, amb plena claretat de potències veia i parlava amb la mort que per moments li anava a segar una vida preciosa i ja madura per al Cel, li deia molt commoguda, des del llit d'agonia, que no deixés mai de tenir a la Mare de Déu per mare seva, que no s'oblidés de les pràctiques de devoció que ella li havia ensenyat... i el fill, respectuós i plè de condol, n'hi feia promesa formal de recordar-se'n i complir-ho.

Podem assegurar que també en aquest punt ha sigut el Dr. Terricabras lo que se'n diu *un home de paraula*. La sol·licitud que, totseguit de quedar orfes, va pendre's per aquells menors d'edat el seu oncle capellà, l'honorable Dr. Jacinto Comella—que acaba de collir amb la vida i mort del seu il·lustre neyot un premi inestimable dels seus afanys—va contribuir en gran manera a que no s'amostiés en el cor noble d'En Josep M.^a la devoció mariana que ja hi tenia plantada. Les temporades que, en anys consecutius durant les vacances, va passar als peus de Maria el Dr. Terricabras en el Santuari de la Gleba—cosa que recordava sempre el difunt amb una fruïció i consol tan grans, que li bastava posar-se a contar-ho per a fer-lo entusiasta a la tercera paraula—, varen ésser un conreu adaptadíssim a la planta del roser marià que li anava creixent i fent florida dins el cor, a mida que anava practicant més aquella devoció i coneixent més a la Verge i sentint més experimentalment la necessitat que'n tenia, per tal de servir rectes i netes les seves qualitats envejables dins una juvenesa per molts motius temptadora.

Ja s'explica que, ben poc més tard,

quan ja finalitzada la carrera de medicina i posat, encara que molt jove i solter, al davant dels seus germans més petits, en vida de família a fer-los de pare i mare, tingués aquell gran cert, que recorden ells admirats i agraïts, de no permetre mai anar-se'n al llit *sense ressar el Sant Rosari, ni fins aquells pocs dies de l'any en que, per ocupacions més nombroses o per distraccions més allargades, s'havien trobat plens de sòn a hores desacostumades del vespre*. I ell en especial, ni abans, ni aleshores, ni més tard, va deixar mai les seves devocions particulars quotidianes, ni de solemnitzar amb actes especials i amb la recepció dels Sants Sagraments totes les festivitats de la Santíssima Verge, ni va creure mai tampoc cosa menys digna de la seva professió, ni de la seva ciència, ni de les complexes relacions del seu tracte o companyerisme *el portar a la butxaca l'arma santa del Rosari*.

O amb quin goig recordem ara la complacència amb que va rebre la invitació personal que se li va fer per entrar al començament de la Congregació Mariana de casats, o sigui de la Purificació i Sant Josep!! *Això sempre, va dir, an això no puc negar-m'hi ni posar-hi cap dificultat...* I el garbo i la satisfacció amb que, amb admiració i remoreig dels presents, es va posar sobre'l pit la medalla mariana, a la sagristia del Carme, abans de sortir la processó en que la Congregació, i ell com President, hi era pseudonista, quan encara eren molts els qui estaven observant curiosament a veure com ho farien els homes de Vich per a sortir al carrer amb la medalla posada.

La sentia fonament la devoció a

Maria Santíssima el Dr. Terricabras i així mateix se sentia fonament congregant marià i s'honorava d'esser-ne i ni a dins de casa ni a fora se n'havia avergonyit mai. Quins anys tan memorables els tres anys que va ocupar la presidència de la Congregació!! Quin record tan viu en tenim d'aquelles estones passades amb ell en conversa amical, sempre instructives, sempre d'actualitat, sempre curtes, mai gens feridores de la caritat ni de cap interès del pròxim. Va ésser el primer President i un veritable model de presidents. Les seves mires eren sempre enlairades, mai gens rastreres, les seves finalitats, rectíssimes. Són a dotzenes les converses sostingudes amb ell i de punts ben diversos, i no recordem de ni una sola vegada que l'haguem notat menys cortès, ni menys digne, ni menys mestre.

L'ideal primer que s'havia prefixat en tota la seva actuació de congregant, demés de la pròpia santificació seva, era certerament aquest: fer plaenta i influent la Congregació, per tal que florís i granés de valent la devoció a Maria Santíssima així en les pràctiques individuals dels homes de Vich, com en el sí de les famílies; ideal veritablement apostòlic, que pocs el senten amb la força que'l Dr. Terricabras el sentia i estimava.

Però, deixant de banda una infinitat de detalls tots molt bonics i edificants de la seva vida mariana, lo que no podem passar per alt de cap manera és la seva actuació brillantíssima, meritòria i creiem decisiva amb motiu de la Coronació canònica de la Mare de Déu de La Gleva, en l'any 1923. Es aquella temporada el verdader zenit de la seva sol·licitud i activitat mariana. Allà era

gust veure'l com deliberava sempre serè i concret, com sabia negar les hores a les seves honestes recreacions i les regatejava fins al descans corporal. Constituït president de la Junta o Comitè local de la Coronació, quals treballs preparatoris varen ésser encarregats per l'Excm. Dr. Muñoz a les Congregacions Marianes, presidia comissions, resolía dubtes, evitava conflictes, concertava plans, fallava divergències i corria a les tardes diàriament en viatges de propaganda; a Vich, a Barcelona, a Manlleu, La Gleva i altres pobles sostenia la paraula vibrant d'entusiasme i no faltava cap vespre al Casal Marià on, com si no estigués cansat de la seva feina professional, escrivia, dictava, examinava treballs del Concurs i, humil com l'últim dels jovenets, es posava a fer, al mig de tots, lo que s'esqueia. Enèrgic i suau i sempre atent amb tothom, donava aquelles respostes superiors, certeres, adequades que recordem amb fruïció i pregón respecte. I sempre aquell esperit tan clar, tan elevat, d'un catòlic verament sabi, exacte i humil; aquell criteri tan equilibrat que no es desconcerta ni es desorienta mai.

No ens sabem resistir a citar-ne una d'aquelles respostes seves, a la que al·ludia segurament el P. Director en unes paraules d'elogi necrològic que'ns deia d'ell el diumenge dia 15 d'aquest mes, en que se li va celebrar la Missa de Congregació en l'Iglésia de St. Felip com és costum.

Era aquella ocasió interessant, en que la disputa s'era accentuada notablement sobre si la imatge sagrada de La Gleva s'havia de coronar amb els vestits postissos, o sense. El Sr. Bisbe

havia fallat la qüestió, però la divergència secreta no s'era apaivagada encara prou totalment. Uns subjectes temptaven a fer-lo variar de criteri, dient-li que era estrany que ell, tan aficionat a les belles arts i tan partidari de les coses artístiques, s'hagués col·locat en la actitud que guardava en aquell cas. I el bon cristià els va donar, amb una enteresa admirable, aquesta contestació axí categòrica i literal: *Avui coronem la Mare de Déu de La Gleva amb vestits, perquè així ens ho mana el Sr. Bisbe qui pot i deu manar-nos; i si demà el mateix Sr. Bisbe ens mana que la tornem coronar despullada, despullada la coronarem.* I, al replicar-li encara un dels al·ludits, dient: Bé, no pot ésser que vostè no prefereixi una imatge de la Mare de Déu sense vestits postissos, va respondre: *Per a l'alcoba del meu quarto i per al meu us particular, potser que la preferiria sense; ara, en aquest cas, la imatge de La Gleva la prefereixo vestida.* Es aquesta una resposta que'ns va impressionar vivament quan la varem sentir dels llavis del congregant il·lustre i la hem reflexionada molt sovint, fent-nos formar cada vegada un concepte més elevat del Dr. Terricabras, de lo perfectament que sabia complir la dita de l'Apòstol: *In captivitate redigentes omnem intellectum in obsequium Christi.* (2 Cor. cap. 10).

Aquells dies de la coronació es va vestir de festa, i es va entregar tan de plè a la solemnitat mariana, que es va fixar de punt a La Gleva i fins es va fer suplir en els quefers de la professió de Metge, per tal de no haver-se de desvaguar en absolut per a res més.

Fins al bell final de la vida ha per-

severat invariablement en el mateix fervor de devoció. De la Beneficència Mariana—que actualment assisteix a un centenar de pobres cada setmana—el verdader iniciador és el Dr. Terricabras. Del Comitè de peregrinacions a Lourdes n'era membre activíssim i entusiasta; personalment acompanyava els malalts a la santa Gruta. De l'últim viatge que ha fet, acompanyat de les seves filles, pel Nord i Centre d'Espanya, durant la tardor passada, el record preferit que va dur-ne va ésser una reproducció molt bonica d'un quadro de la Puríssima, que ell ensenyava amb gran satisfacció i elogi.

Però el segell d'aquesta devoció el va estampar els darrers dies. En sentir-se malalt, va fer posar al bell davant dels seus ulls un quadret de la Immaculada que ja tenia al costat del llit; va voler de totes passades combregar per viàtic amb la medalla de congregant posada; va tenir la mateixa medalla, tots els dies de malalt, a la sola distància de la seva mà sobre la tauleta de nit; la prenia i la besava moltes vegades; va recomanar a la seva devota Esposa que no li tragués del coll ni per portar el seu cadàver al Cementiri; va repetir a dotzenes de vegades aquella jaculatòria: *Mare mia amantíssima, en tots els instants de la meua vida, recorden-vos de mi infeliç pecador,* i moltes altres semblants; deia fervorosament: *Tota la vida m'ha agradat d'encomanar-me a la Mare de Déu i visitar el Santíssim; però ara encara més, després de Jesús, tinc en Ella posada tota la meua confiança.* Va expirar i—no la mateixa medalla, que se l'ha volguda quedar la família per inestimable record—sinó una altra

d'igual va penjar sobre el pit del cadàver durant les hores d'*insepulto* i aquesta presideix les seves despulles en el Camp sagrat dels difunts fins a la resurrecció universal.

Recordeu: La devoció a Maria Santíssima és senyal de predestinació i salvació...

III

El Dr. Terricabras per sentir-se malalt es ficava al llit el divendres, dia 30 de Desembre de 1927, després de cinc dies que ja corria amb febre, portat únicament pel zel de no deixar menys atesos uns malalts de cuidado especial que visitava. Era dita entre'ls companys de professió que el Dr. Terri es distingia per la precisió amb que solia emetre els seus dictàmens sobre els malalts; i amb ningú com amb si mateix podem dir que va fer amb tanta precisió el seu pronòstic. Era el dimecres, 4 de Gener, en que discorria del seu estat d'aquesta manera: *Acabo de tenir cinquanta anys, no so de complexió molt valenta, si dins un parell de dies el meu estat no's desllinda favorablement, vaig a tenir una infecció tifoidea gravíssima, la qual no podré resistir.* I, al advertir-li que era metge i els metges solen ésser pessimistes referent a les seves pròpies malalties, contestava: *no crec que sigui pessimista, crec que estic en la pura realitat, perquè em sento aquest sintoma i aquest altre, etc.*, referint fixament els probable que'l coneixement s'em per-

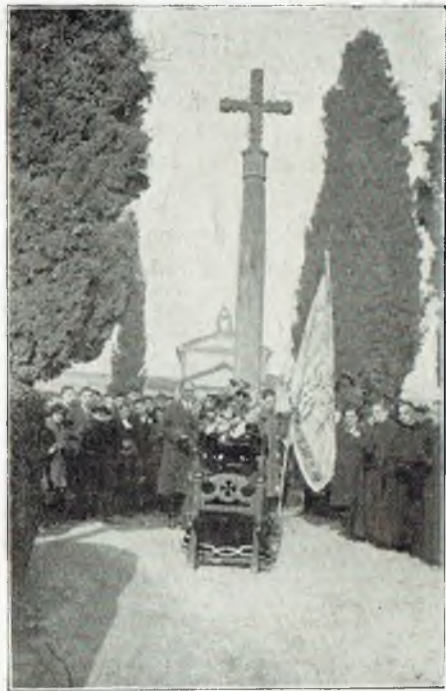
torbi, no vull esperar rebre els Sants Sagraments a quan es vegi franca la necessitat... Però, i els metges que el visiten?—*Em visiten els Drs. Bayés i altres metges i ho fan molt bé, però no crec que arribin a batre el mal...* Efectivament va fer cridar expressament el confessor, va confessar-se amb plena serenitat, bona estona de preparació i amb tota pausa i, dient que estava completament tranquil, va demanar que li portessin Nostre Senyor i que li portessin per Viàtic i de la parròquia, per lo menys aquella primera vegada. Li va ésser portat, l'endemà; el dissabte va rebre la Santa Unció extrema amb la mateixa claretat de potències i havent demanat que ho presenciessin tots els de la família comptant-hi i tot les minyones de la casa. Va passar aquells dies aplicant-se-li tots els recursos de remei que va dictar la Ciència representada per tots els metges de Vich, i els especialistes vinguts de Barcelona; la infecció va anar fent sempre curs progressiu i depreça; va donar el malalt instruccions molt adequades a l'estat actual i venidor de la família; va ordenar les disposicions convenients i va santificar molt aquells dies i aquelles nits amb una pietat edificantíssima; pacient, carinyós, devot, resignat, content de morir i confiat d'anar-s'en al Cel, desde on prometia ésser profitós a la família, més que ho havia sigut a la terra; fins que, sens haver perdut el coneixement en tota la malaltia, al punt de les vuit del vespre, del dilluns, dia 9 d'aquest mes de Gener, a la presència sol·licita de quatre metges companys, assistit espiritualment per quatre capellans agraits, presents també la carinyosa i devota

esposa, els fills, germans i una munió d'altres persones parentes i amigues que, devotes i commogudes, pregaven, i ploraven, entrava a la eternitat amb la placidesa dels sants aquella ànima noble i virtuosa. Així ha mort el Dr. Josep M.ª Terricabras, el sabi metge, el noble amic, el fervorós cristià, el gran devot i congregant il·lustre de la Santíssima Verge Maria.

El Dr. Terricabras, que en eterna pau descansi, havia dispensat innumbrables favors, com particular i com metge, a multitud de persones de tots els estaments; i el seu cor incapaç de sentir mai una rencúnia, no podia tenir ni un enemic. Perxò és que el plany de tota la ciutat i comarca ha sigut tant general i l'assistència a la conducció del cadaver i als funerals tant extraordinària, que poques vegades s'es vist a Vich una manifestació de condol tant nombrosa i tant sincera.

Nosaltres, molt de cor, ens associem an els que per aquesta causa més devotament ploren i pregunen i repetim des d'aquestes planes una viva significació de sentiment a la desolada Viuda Donya Dolors Fatjó, a les filles Montserrat i Maria dels Angels, als germans, cunyats, oncles, cosins i a tota la família i amistats, però molt particularment al

fill, Josep M.^a, nostre bon amic i fervorós congregant de Maria Immaculada i St. Lluís, a qui amb especial afecte desitgem tota la resignació necessària com als altres i les virtuts sòlides i la bona sort professional del seu inoblidable Pare.

EL COMITÈ DE L'HOSPITALITAT DE LOURDES
AL DESPEDIR-SE DEL CADÀVER AL
CEMENTIRI DE VICH.

Federació Comarcana

—El dia de Sant Esteve funcionà per darrera vegada l'Exposició Benèfica Mariana al local de la Congregació. Poden restar contents els Directors i Junta de la Secció de Beneficència, car l'èxit ha estat complert i insospitat tan

en la part econòmica com en l'altra de més vàlua com és la demostració d'afecte i interès que la ciutat de Vich ha palesat sentir en tot ço que fa referència a les Congregacions Marianes.

Tota Pulchra

Revista Mariana Catequística

PORTAVEU DE LA FEDERACIÓ
DE CONGREGACIONS MARIANES
DE LA COMARCA DE VICH.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE DOS SOLES, 69

ANY VIII. NÚMERO 88
VICH, GENER DE 1928